

Forfatter: Schack, Hans Egede

Titel: Udrag fra Phantasterne

Citation: Schack, Hans Egede: "Phantasterne", i Schack, Hans Egede: *Phantasterne*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1993, s. 8. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schackval-shoot-idm140004320252960/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Phantasterne

den sædvanlige Samlingsplads for mig og mine to Venner, Christian og Thomas. Den første var en Søn af Præsten og havde i nogle Aar været bestemt til Seminarist, maaskee ikke uden Hensyn til det usædvanlig gode Skolelærerkald, som min Farbroder havde at give bort; men da hans Faders Omstændigheder imidlertid forbedrede sig, forlod han den begyndte Bane og havde nu i Egenskab af *studiosus artium* viet sig til de classiske Studier. Den Sidste beklædte en Kohyrdes Værdighed paa «Gaarden» og var især den, der havde Deel i Valget af vort sædvanlige Mødested, dog neppe saa meget af nogen fremtrædende Sands for Naturens Skjønhed, som fordi han herfra havde det bedste Overblik over sine Undersaatter, de 56 røde Køer og den blise Tyr fra Tyrol – næst Egetræet Egnens største Mærkværdighed. I en Haulhed i Egen laae Tobakspiberne, som hjemme vare forbudne Vares, men her bleve tændte med roligt Alvor og en vis Ligeegyldighed, som om det var en Sag, der var ganske i sin Orden: dog forvishede man sig iforveien om, at ingen Uvedkommende var i Nærheden. Thomas præsterede Ild af sin Fyrtønde og skulde desuden hos Landsbyens Handelsmand besørge Indkjøb af den fornødne Biskop-Tobak: til Gjengjæld blev han derimod holdt frit med Tobak, og Udgifterne repareredes alene paa os Standspersoner.

Begge mine Venner vare iøvrigt noget ældre end jeg, – Christian næsten eet, Thomas et Par Aar; men da jeg i Lærdom idetmindste var Christians Ligemand og overfor Thomas nød Autoritet som Herremandens Brodetsøn og præsumptive Arving, var denne Forskjel ikke tilhinder for vort Venskab. Christian og jeg havde fra vor første Barndom af næsten ikke haft anden Omgang med Jevnaldrende end vor egen og havde derfor altid maattet betroe os til hinanden, naar vi havde Noget, som trængte til at betroes; og vi fandt saa stort Behag i disse gjensidige Forklaringer, at vi efterhaanden ikke blot meddeelte hinanden vore ydre Livsbegivenheder, men ogsaa vore indre Fata og Luftslotte, som man ellers i den unge Alder almindelig beholder for sig selv. Da vi tidlig havde begyndt at studere først Holberg og siden uden Valg en broget Samling af høist forskjellige Forfattere, og derhos altid haft Tid og Ensomhed nok til at sysselsætte vor Indbildningskraft med det Læste, saa blev det efterhaanden en mere og mere sikker Regel, at vi, naar først Dagens Begivenheder vare afhandlede, begave os paa Reiser ind i Landet Ginistan, – et Navn, hvormed Digterne dengang hyppig prydede Phantasien Verden. Her vare vi som

hjemme og bevægede os der med langt mere Sikkerhed end i det virkelige Liv, hvor vi endnu led en Deel af vor Alders Usikkerhed og Undseelse. De u dødelige Bedrifter, vi i Tankerne udførte, bleve da paa en Maade fælles Eiendom, saa at hver tilegnede sig, hvad der behagede ham bedst, og deri gjorde sig selv til Helten, men da ogsaa uden smaalig Avind indrømmede den Anden samme Ret. – Ved disse Underholdninger fungerede Thomas i Begyndelsen som stiltiende og upaaagtet Tilhører; men efterhaanden havde han tiltaget sig baade Sæde og Stemme, og uagtet han derved af og til forvoldte os ikke ringe Bryderi, saa var dette nu dog engang blevet en *fait accompli*, som ingen af Parterne tænkte paa at forandre.

Naar jeg nu sætter mig ved mit Skrivebord for til Papiret at fængsle nogle af hine fælles Udflugter, da skeer dette dog just ikke i den Hensigt at give Exempler paa pindarisk Digterflugt eller endog blot paa sporadisk Geniblik: det er tvertimod Meningen at minde den ærede Læser om de samme Ungdommeligheder eller, om man vil, Barnagtigheder, som han selv paa et lignende Punkt af sit Liv gjorde sig skyldig i, dengang ogsaa han phantaserede og trak de store Vexler paa Fremtiden, som denne aldrig honorerede. – Mange Mennesker føle, naar de ikke ere Børn mere, næsten Undseelse ved at tænke paa den Tid, da de saaledes gjorde sig selv til Helten i Alt, hvad de hørte og læste; men man finder dog som oftest deri curiøse Spor af den Maade, hvorpaa man siden gjør sig til Helt eller Nar i Liver; og det forekommer mig ogsaa, at jeg kan spore Sligt i mine og mine daværende unge Venners Phantasi-Bedrifter. – Af saadanne maa den ærede Læser berede sig paa, i denne Biographi over tre Phantaster, at finde flere end af virkelige saakaldte Begivenheder; thi en Phantast udvikler sig gennem Phantasier, ligesom andre Mennesker gennem Handlinger og Begivenheder.

Saaledes vare vi da engang for endel Aar siden samlede paa vort sædvanlige Mødested. Det var den 18de Juni; og da Christian just den Dag fyldte sit 16de Aar, modtog han i Anledning deraf Selskabets deeltagende Lykønskninger. Efterat have takket i faa, men velvalgte Ord, foreviste han de modtagne Foræringer, og vi gjenmænk derpaa i nogen Tid, hvad Mærkeligt der var passeret siden vort sidste Møde. Under Samtalens Løb bemærkede jeg, at denne Dag i sig selv var mærkelig, og idet Christian bejaede dette, tilføiede han med nogen Selvfølelse, at det just ikke var Enhver givet at være født den 18de